

DEKRET (1256) *sb m*

-k- (1114), -c- (142); -t- (1169), -th- (46); *najczęstszy zapis: dekret (922), najbardziej spolszczony zapis: dekrét (151).*

Pierwsze e jasne; -rét, -rét- (151), -ret, -ret- (121); -rét, -rét- Oczko, KochPieś; ret, -ret- MurzNT, GórnTroas, KochAp, SiebRozmyśl (3), GosłCast (2); -rét, -rét:-ret, -ret- OrzQuin (1 : 6), BiałKat (2 : 1), PudłFr (1 : 1), SarnStat (145 : 104).

sg N dekrét (146). ◇ G dekrétu (200), dekréta (3) OrzQuin, Oczko, ZapKościer. ◇ D dekrétowi (33). ◇ A dekrét (266). ◇ I dekrétem (111); -em (35), -ém (1), -(e)m (75); -em : -ém SarnStat (29 : 1). ◇ L dekrécie (30). ◇ pl N dekréta (80), dekréty (31); -a LubPs, KrowObr, BielKron (2), RejAp (15), RejZwierc (6), CzechEp, NiemObr (2), PaprUp (3), SkarKazSej; -y BiałKat, LatHar, WujNT (9); -a : -y SeklWyzn (1 : 2), RejWiz (6 : 1), RejPos (21 : 6), WujJud (1 : 4), SarnStat (18 : 6), PowodPr (1 : 1). ◇ G dekrétów (147); -ów (30), -ow (1) MurzHist, -(o)w (116). ◇ D dekrétóm (30); -óm (4), -om (1), -(o)m (25); -óm : -om SarnStat (4 : 1). ◇ A dekréta (105), dekréty (28); -y SeklWyzn (2), SeklKat, RejKup (2), ReszPrz (2), ReszList, LatHar; -a : -y BielKron (5 : 3), ActReg (1 : 1), RejPos (32 : 3), WujNT (3 : 9), SarnStat (13 : 3). ◇ I dekréty (23), dekrétami (6); -y KrowObr, BielKron (2), RejAp (4), RejPos (6), KuczbKat, RejZwierc (7), GosłCast; -ami CzechEp (2), ReszPrz, WujNT, PowodPr; -y : -ami SarnStat (1 : 1). ◇ L dekréciech (11), dekrétach (6); -éch SeklWyzn (2), KromRozm I, RejAp, RejPos, LatHar, SarnStat (3); -ach WujJud (3), SkarŻyw, SzarżRyt; -éch : -ach WujNT (2 : 1); ~ -éch (3), -(e)ch (8); -äch (3), -ach (1), -(a)ch (2); -äch SkarŻyw; -äch : -ach WujJud (2 : 1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

1. *praw. Wyrok, rozsądzenie, decyzja Sądu, trybunału, króla lub sejmu w sprawach spornych; iudicatum, iudicium, sententia Mącz, Cn; pronuntiatio, tabula absolutoria Mącz; arbitrium, scitum Calep; absolutio, condemnatio, damnatio, interdictum, tabella absolutoria a. damnatoria iudicium Cn [decretum – prawo BartBydg; – wyrok, uznanie Calep; mandat królewski; rozsądek o czym uczyniony, zdanie; skazanie, sąd, skazń, dekret; wyrok – decretum Cn] (350) : ComCrac 18v; ǫdali mię dekretem ǫwym nawieczne więzienie alie niewim przektori wiǫtęp SeklWyzn 4; LibLeg 11/138v, 159, 161v [2 r.]; MurzHist V2v; Dekretem też to mianowano być nie może, gdyż tu ani pozwu żaden nie miał ani przy, która się zaczynała, z ktorej by dekret ten urość miał Diar 131, 131 [2 r.], 159; Bo vgodá taką moc ma iáko y dekret GroicPorz ǫv, z2; RejWiz 139; Leop 2.Mach 4/45, 46; RejZwierc 3; BibRadz 3.Reg 22/23; OrzRozm T3v; Roǫkazał tedy Cefarz/ áby przeǫthał woiować/ á przed nim obie ǫtronie ǫtánęły ku dekrétowi. BielKron 235, 197v [2 r.], 201; Mącz 56b; A kiedy kogo miano álbo ná ǫmierć álbo ná iáką pomǫtę ǫkázác/ tedy dekret piǫano ná kámienu czárnym. RejAp 28, 114v; Iáko gdy iednego w wielkich przezyǫkach ǫkazano/ poczǫł pǫákác/ áǫyn do niego rzekǫ/ Czemu w.m. pǫáčezǫ/ Odpowiedziaǫ ociec/ ábo mam ǫpiewác po takim dekrecie. GórnDworz R6v, li7; RejPos 168; Tá ǫpráwiedliwoǫć iest tho ǫędzya ǫrogi/ Rowny dekret ma pan iáko vbogi. RejZwierc 212, 201; CzechRozm 252 [2 r.]; ModrzBaz 88; ZapKościer 1582/ 27, 1584/49; Zá ten dekret [ǫcięcia] Dorothá S. Pánu Bogu dzieǫkowałá SkarŻyw 126; NiemObr 114; PudłFr 29; GórnRozm B4v, F2v [4 r.]; PaprUp Lv, L2; Arbitrium – Zdanie albo decret, rozǫsadek. Calep 88a, 229b; GórnTroas 74; LatHar 317, 318 [2 r.]; WujNT przedm 11; ZapMaz IIG 97/90v; A pókiy z Appelláciiéy od Aktorá interponovánéy*

kognicia o dekreće nie sítála fie [...] tedy ón poddány ma być zátrzyman w więźieniu *SarnStat* 502; á potym Dekret Sędzia piíże, przydáiac przyczynę álbo *motiuum*, czemu ták íkázuie. *SarnStat* 1300, 5v, 47, 115, 746, 1172 (57); *SiebRozmysł* H3v [2 r.]; Rada żydowfka [...] zgodziłá fie ná Dekret/ Apoštoły wygládzíc *PowodPr* 55, 64, 65; *GosłCast* 64; *SkarKazSej* 700b; A íędzia dekretem nakaże: Máłodobry/ íkarz go tám iáko práwo każe: Anád práwo nic nie czyní. *KlonWor* 40.

dekret czego (4): á tym obyczáiem dekret śmierci Cefarz zás odmienił *BielKron* 229v, 231v, 232v; *PowodPr* 16.

dekret przeciw(ko) komu (12): *BielKron* 195v, 198, 206; *CzechRozm* 252; *CzechEp* 24, 53; Dekret przełożonych Żydowfkich przeciw Iezufowi *WujNT* 350; *SarnStat* 592 [2 r.], 606, 807, 810.

dekret na kogo (5): *BielKron* 464; Oto gotowi decret nafie maia: Czego komu zitzeli niech to łami cierpia. *Paprup* G4v; *SkarJedn* 116; *SkarŻyw* 62, 152.

dekret o co (5): Onaście [lege: o najście] dekret *GórnRozm* H2 marg; Dekret o łłowá *criminaliter* w pozwie położone [...] Zygmuntá ítárégo, między dwiemá Schláchćicy z Ruśi. *SarnStat* 1304, 404, 861, 1304.

dekret między kim (3): [Dekret] SZTVCZNY. Iáko Sálomonów Dekrét między onémi dwiemá niewiaítami, co fie o dzieię wádzily. *SarnStat* 797, 1304 [2 r.].

dekret za kim (5): íż gdy zá kim wychodził dekret íáfkáwy/ tedy gi piáno ná kámienu białym *RejAp* 28; *SarnStat* 549, 818, 860; *SkarKazSej* 698a.

dekret o kim, o czym (5): íż o nim íeít dekret áby zarázem był zabit *BibRadz Esth* 4/11; *BielKron* 107v; *StryjKron* 587; Dekret [...] między Dżiwífzem Królá Kázimierza o rániéniu zágásiwfy świeęc. *SarnStat* 1304, 1304.

W połączeniach z przydawką oznaczającą instancję wydającą dekret [przydawka dopełniaczowa (31), przydawka przymiotna (31); *dekret + przydawka* (55), *przydawka + dekret* (7); w tym: *dekret cesarski* (3), *krolewski* (*krola*) (8), *sądow(n)y* (*sędziogo*, *sądu*) (19), *trybunalski* (*trybunalny*) (10)] (62): *ComCrac* 16, 17; APpellowác żaden niemoże od Dekretu Krolewkiego. *GroicPorz* cc2v, cc2v; *RejZwierz* 3; *BibRadz* I 108d marg, *Esth* 4/3, 8; iuz bym ia ná Sędziogo álbo ná Woiewodżinem Dekreće/ o krowę íwá przeítał *OrzRozm* T, T; *BielKron* 197, 199, 201, 233; *OrzQuin* S3v; *GórnDworz* L4; *StryjWjaz* C4; die 21 Iuly: To yeít wyefftorek wiliia S. Iacuba stal fzyę decret Ie⁸⁰ Mczi Pana woyewody *ZapKościar* 1582/29v, 1580/8 [3 r.], 1581/24v, 1582/29v [2 r.], 30, 1584/49 (11); *SkarŻyw* 573; *NiemObr* 142; *ActReg* 163; *Phil* L4; Dekretá Trybunálné máia we włyftkim nienárułzenie zoítawác. *SarnStat* 404; Iedne kśięgi niech Ziemfkié będa dla ípifowánia Dekretów íądowych. *SarnStat* 748, 119, 203, 227, 233, 353 (25); *PowodPr* 23, 42; Przeto trudno pozwanemu/ przed dekretem íędzie⁸⁰ wykrzykác. *SkarKaz* 352b; *SkarKazSej* 659b; *KlonWor* 73.

W połączeniach szeregowych (11): [wszystkie strony w swoich sprawach sądowych rok i roki będa miały] wedle ich pozwów/ przypożwów/ controwerfiy/ káuz/ Dekrétów/ áppelláciy/ mociy/ remiśiy/ rozpiłów/ limitáciy/ y inlych punktów práwnych/ żadnego nie wymuiąc *SarnStat* 855; Téłz Dekréty/ Zapify/ Relignácię/ Protelstátię/ práwné poštepki/ Pozwy/ y włyftkié Controwerfię [...] Polfkim íęzykiem w Aktá ták Ziemfkié iáko Grodzkié ná potym máia bydż wpiłowáné y w wodzoné. *SarnStat* 1213, 722, 753, 858, 869 [2 r.], 876 (10); Apráwné wypominánia/ dekrety/

przeżyłki/ intromiście/ bánchez/ y fáme proscriptie/ iuz fie też (fluznym dopużczeniem Bolkim) z kłátwámi zrownáły/ y gorzey. *PowodPr* 25.

Zwroty: »apelować, apelacyja od dekretu« = *a sententia appellare, appellatio a decreto JanStat* [szyk zmienny] (8 : 5): a wtakovey rzeczy od takiego decretu Remiśfíey dvchownego prava do ziemśkiego appellacia niema być [...] dopvřczona *ComCrac* 20v; *GroicPorz* cc2v [2 r.]; Ten krzyknáł/ od dekretu Krolu ápelluię. Krol rzekł/ á kędyřz ráczyřz/ až cie fám żáłuię. *RejZwierc* 3; *OrzRozm* T3v; *RejZwierc* 166; *NiemObr* 178; *PudlFr* 29; *Phil* L4; *SarnStat* 203, 214, 216, 808.

»dosyć (u)czynić dekretowi« [szyk zmienny] (5): *ZapKościar* 1586/66; ma Stárořtá fkázác *eliberationem* onęgo więźionęgo/ *ub poena bannitionis, citra quamuis appellationem et prosequutionem ipfius*, od tego któryby dekretowi dofyć czynić niechćiał *SarnStat* 627, 1249, 1251, 1257.

»ferować dekret, był ferowan dekret« [szyk zmienny] (16 : 2): *Diar* 158; *RejFig* A4; *BielKron* 224; Nie iżćiby mieli worowác álbo dekretá ferowác iáko ná łądzie iákim ziemśkim *RejAp* 173, 55; *RejPos* 319 [3 r.]; Státutu náćiągáiąc/ feruią Dekretá *BielSat* E [*idem BielSjem* 33]; Możęř ty dekret ferowác/ Mnie też wolno ápellowác *RejZwierc* 235, 51v; *BielSjem* 30, 33; tedy táki dekret przez nie w niebytności nářzęy konkludowány przy nas [...] ma bydź ferowan przez Márřzalká. *SarnStat* 47, 462, 854; *GrabPospR* K4; *KlonWor* 14.

dekret kasowác (*a. psowác*); kasowanie dekretu; dekret jest kasowan« = *infirmare seu redarguere sententiam JanStat* [szyk zmienny] (2; 1; 1): po tákowym Dekrécie infřzemu z bráćięy ma być zámkniona drogá kářřwánia y gánięnia tákiego Dekrętu *SarnStat* 592; y proři [brat]/ áby tákowy Dekręt przedtym vczyniony był kářřowan *SarnStat* 592, 592, 1168.

»skazić dekret; skażenie dekretu; każon dekret« (2; 1; 1): *BielKron* 463; fkáźił wnet on łąd dekret fwoy pierwřzy *GórnRozm* I2; ná które prořby brátá onęgo Dekręt vczyniony zwykł być káżon [*sententia per talem petitionem consuevit retractari JanStat* 560] *SarnStat* 592, 871.

»(u)czynić dekret, dekret uczynion(y); (u)czynienie dekretu« = *dicere sententiam Mącz* [szyk zmienny] (27 : 13; 8): czo řzya thicze pana Iordana Ie⁸⁰ Crolye. M. raczil decret vczynycz *LibLeg* 11/138; Ferdinaⁿdus Kfiáżę Rákuřkie/ řrodze przykazał/ áby był Exequowaⁿ Dekret przeciř Lutherowi vczyniony *BielKron* 198, 195v; *Mącz* 56c, 86b; *RejAp* 77; *RejPos* 43, 164, 164v, 310v; *CzechRozm* 252; *SkarJedn* 116; muřiał [Starosta] ná nię vczynić dekret/ áby řćięta byłá. *Skarřzyw* 152, 62; *CzechEp* 24, 40; *GórnRozm* G4; Decreta czyniác, iakosz y wřádziech Seimowych takze się według tego Statutu zachowác mámy *ActReg* 44; *Phil* L3; *KochAp* 13; *LatHar* 318; DRVGA CZĘSC PROCESSV PRAWNEGO. Przy czynieniu Dekretu/ gdy řędźia námawia y feruie řentęcią. *SarnStat* 782, 155, 467, 502, 560, 592 (26); *SkarKazSej* 698a.

»(wy)dać dekret; wydanie dekretu« [szyk zmienny] (6; 1): *BibRadz* Ier 52/9; *OrzRozm* Sv; *ZapKościar* 1582/29, 1583/34v; IEřli pozwány o *Vadium, poenam, et damna* chce vydźř/ tedy przed wydániem Dekrętu [*ante Decretum JanStat* 548]/ ma rzec *SarnStat* 803; zatym řędźia da po nich dekret fwoy *SkarKaz* 6b; *SkarKazSej* 680b.

Wyrażenia: »egzekucyja dekretu« [szyk 8 : 3] (11): *ActReg* 18; O exekucięy Dekrętów Tribunářkich. *SarnStat* 873, 271, 404, 542, 860, 861 (7); Ktorego Dekretu exekucia ná prořbę nowych Ewangelikow byłá do cźáfu záwiefřzona *PowodPr* 37, 23; *SkarKazSej* 679b.

»dekret (nie)sprawiedliwy« (4): *GórnDworz* G8; á ładząc wedle łwey głowy/ síłá decretow niełpráwiedliwych vrość by muśiáło *GórnRozm* F4; ktołz bi łie bel Decretem łprwadliwem [!] brzidzic miał *PaprUp* G2; *SarnStat* 1307.

»dekret prawny« = *decretum iuris* *JanStat* (2): A to dla tego zdawná záchowáło łie/ iż łád z controwerłiiéy Dekrét prawny wczyni *SarnStat* 1175, 632.

»wilczy dekret« = *bezprawie, gwałt* (1): Ale dziś nie o łyná lecz łnadź y o Kozeł/ Znaydzyełz wnet Wilczy dekret/ á Záięcżą grozę. *RejZwierz* 1v.

Szeregi: »osądzenie albo dekret« (1): *Latebrae tabellae*, Táyemne ofáđenje/ álbo dekret który przed tym ná cedułkách, łędziowie zwykli dáwáć *Mqcz* 185a.

»sąd i (a) dekret« [*szyk 2 : 1*] (3): *Iudicatum facere ad exequutionem*, Sędziiego decret á łád przywieść álbo wypełnić. *Mqcz* 176d; *LatHar* 118; *SarnStat* 860.

»dekret i (albo) sentencja« [*szyk 1 : 1*] (2): *Pronunciare iudicium*, Ofędzić/ łententią álbo decret wczynić. *Mqcz* 176c; *SarnStat* 1307.

»dekret albo (a, i) skazanie« = *decretum seu sententia* *JanStat* [*szyk 7 : 3*] (10): zá tobą/ zá twą łtroną decret á łkazanie wzdáwam. *Mqcz* 378b, 254c; iednánie ná Seymie po dekrećie Krolewłkiem/ y łkazaniu ná gárdło/ dobrełi łełt *GórnRozm* K2; *SarnStat* 467, 797, 807, 808, 810 [2 r.] (7).

»dekret, (albo, a) skaźń« [*szyk 3 : 1*] (4): *Pronuntio* [...] skázuyę/ decret á skaźń czinię. *Mqcz* 254b; *Senatusconsultum*, Vznánie skaźń Decret á połtánowienie pánów rádnych *Mqcz* 382c, 401a; *SarnStat* 592.

»uznanie, (i) dekret« = *cognitio et decretum* *JanStat* [*szyk 4 : 1*] (5): *Calep* 954b; A łełli kto tákowym wznánie y Dekretem czułby łie byđż wćiśnionym [*może apelować na sejm walny*]. *SarnStat* 98 [*idem* 161, 944], 154, 161, 944.

»dekret albo (i) wyrok« [*szyk 3 : 1*] (4): Sędziowie álbo iednacze powiedzieli/ yż mamy rołkazanie [...] ábyłmy inákłzowego dekretu álbo wyroku nieczynili *BielKron* 218v, 218v; *BiałKat* 288v; *WujJud* 129.

Wyrażenia przyimkowe: »przez dekret« = *per sententiam* *JanStat* (5): Król łego Miłóść [...] Sekte Trideiłtów bezbóźnych z Krółełtwá łwego przez Dekrét zgłáđzić á wywołáć raczył *BiałKat* a2; niech bęđzie połtępowano [...] ku łkazaniu y dokończeniu onéy łpráwy przez Dekret łkończony. *SarnStat* 757, 148, 396, 712.

»wedle (a. według) dekretu« (13): *GroicPorz* z 3; *BielKron* 199; to wiedział/ że wedle onego dekretu miedzy łwy wrzucony być miał *CzechRozm* 252; a tełzyem wyedłuk decretu pyęnądżę otdawal y wdom nołzyel Pánu Garczynłkemu *ZapKościer* 1584/49, 1580/8, 1582/29v, 1586/67, 1588/79v; *CzechEp* 15; *NiemObr* 142; *SarnStat* 497, 855, 869.

»z dekretu« = *ex decreto* *JanStat* (8): *SkarŻyw* 573; Ale łey ták z Dekretu powiedzieć kazáłá/ Aby łuż wıęcey w Radzie z námi nie łiadáłá. *BielSjem* 30v; *ActReg* 163; *SarnStat* 353, 632, 912, 1280; Wıełz dobrze, żeś łe [*pieniądze*] musiał zá ono paniátko z dekretu dáć *CiekPotr* 35.

»za dekretem« (2): *ComCrac* 17; mię pozywałz/ ábyłm łi łá [*krowę*] z winą zá Dekretem Krolewłkim ná Seymie wrocił *OrzRozm* T.

2. *praw. Ustawa, uchwała, zarządzenie; prawo wydane przez władzę świecką lub duchowną; edictum Mącz, Cn; interdictum Mącz; consultum, effatum, oraculum, pronuntiatio Cn* [uchwała; ustawa – decretum Cn] (400) : *Diar* 130 [2 r.], 131; *BibRadz Esth* 9/32; *OrzRozm* C4v; Biskupom też rozkazano dekretem/ aby kápłáńńkie zbytki baczyli á o nią karali *BielKron* 228v; [panowie radni] dekretem s ksiąg Krolá Kázimierzowych dekretow/ kościołowi Krákówskiemu dánym przyzwolili *BielKron* 387v; Ná tym też seymie iáwnym dekretem vtátwiono pieniądze kowác krolowi. *BielKron* 405, 108, 194v, 196, 222v, 464 (20); O czym ftáré Decretá ludzi świętych czytáyćie. *OrzQuin* X2v; zgoła ia przyjmuję zá dekret/ ten dowod/ ktory zá łobą żołnierze máią *GórnDworz* G7v; *RejPos* 232, 319; Oycowie y Stárfszy náfszy ná onym wielkim Láteráńńkim y Florentńkim Zebrániu/ ártykułu tego prawdę potwierdzili iálnymi Dekrety *KuczKat* 175; Prokurator z nędznikiem by z máłpą kugluie. Onemi wykrętały/ onemi dekrety *RejZwierc* 244, 43v; Concilium Agátheńskie/ y Aureliáneńskie dekretem go [post] fwym potwirdziło. *WujJud* 195, 263; Y przetofz Dámáfa posłucháli/ á onego dekretu nie vżywáli/ áni miał żadnej mocy *SkarJedn* 180, 76, 126, 133, 142, 175 [2 r.], 222; Skoro potym dekrécie po posły posłano [...] tufzę/ że odpráwę Do tey doby iuz wzięli posłowie *KochOdpr* C2v; *SkarŻyw* 318; *CzechEp* 90, [387]; *NiemObr* 61; *ReszList* 144; *Vincentius Lyrinenfis* wykłáda: Strzeż fię práwi/ káżdey nowej náuki/ nowych dekretow/ nowych rzeczy/ ktore fá dawności przeciwné *ReszPrz* 109; *GórnRozm* E4v; *PapUp* I4 [2 r.], L [2 r.], Lv [2 r.], L2v; *ActReg* 3v, 42, 166; *LatHar* 286; [Sejmy duchowne] mogá rozkazác y ftánowić dekrety ták wieczne/ iáko y docześné *WujNT* 462, 457, 462, 463 [2 r.], *Zzzzz2v* [2 r.] (9); MAieftat Królewski/ Dekretem fwym/ który moc ma Státutu ná wieczné czáły/ wżyftkim wobec [...] rozkazác y pohámowác raczył *SarnStat* 713; Iákóz to y przed tákowéy Vítáwy dekrétem tá to ifta Constitucia [...] byłá dzierzáná *SarnStat* 952, 4, 60, 141, 190, 297 (24); *KmitaSpit* B4v; [apostołowie] dekretem fwym zakonne⁶⁰ iedzenia krwi y dawionych rzeczy zákazowáli. *PowodPr* 38.

dekret czego (1): Dáiem im dekret ziednoczenia z Greki fkończonego *SkarJedn* 318.

dekret około czego (1): áby nápotym Woiewodowie [...] tego ftrzegli/ wedle włáfności Dekretów i Státutów około ceny rzeczy przedáynych *SarnStat* 297.

dekret przeciw czemu (5): cy wżiłczy grzełá/ ktorzy przeciw fczerey prawdzie ducha świętego czynią y pyłzą Synody/ concilia/ confilia/ dekrety wydawaią *SeklKat* P3v; *BielKron* 196; *RejAp* Dd3v; *NiemObr* 158; *SarnStat* 808.

dekret o co (1): [papież posłał do cesarza] karząc go z tego yż dekretá w Spirze o wiárę nie według iego woley ferował *BielKron* 223.

dekret o czym, o kim (25): *KrowObr* 9; Dárius Krol Perfski dekret Krolá Cyrullá przodká fwego/ o budowánium kościoła Bożego w cále záchowywa *Leop* 1.*Esdr* 6 arg; *BielKron* 228v, 233v [2 r.]; *WujJud* B7v, 111, 226v, 263, 263v *żp.* (7); iáko *Haymo, Beda, Berengaruis, Albertus*, y infzy/ piłzác ná Obiáwienie Ianá ś. świadczą y to fię iuz ichże dekretámi o Papiezu pokazáło: iż fię Bogiem czyni *CzechEp* [410], 100; *LatHar* 120, 122; áni wżytek kościoł áni porządne zgromádzenie Biskupow ná Koncylium/ áni nawyżłzy Biskup/ w dekréciech fwych o wierze/ błádzić nie mogá. *WujNT* 372; Dekret Synodu Piotrkowfskiego o Lektorách, którymby miály bydz od Biskupów Salaria pláconé. *SarnStat* 197, 385, 608, 750, 926, 1149, 1274, 1304.

dekret w czym (2): Cefarz ná nie ciężkie kondycye włożył/ zwłafzczá nowy dekret w wierze *BielKron* 233v, 233v.

W połączeniach z przydawką oznaczającą instancję wydającą dekret [przydawka dopełniaczowa (72), przydawka przymiotna (56); *dekret + przydawka* (109), *przydawka + dekret* (19); w tym: *dekret apostolski* (apostołów) (3), *cesarski* (14), *cechmistrzowski*, *koncylijum* (koncylijski) (24), *krolewski* (krola, krolestwa) (20), *miejski* (2), *papieski* (papieża) (7), *sejmowy* (sejmu) (18), *synodu* (synodalski, synodalny) (11), *senatu* (senacki) (3), *trybunału* (trybunalski) (3); *ziemski*] (128): *GroicPorz* dd2v; nie plotek nie fnow/ nie ludzkich albo Papiefskich Dekretow/ przepowiadác/ álbo fwiadztzyć rofkázał/ ále pokáianie y odpufztzenie grzechow. *KrowObr* 44v, 41, 207v; Niewiáfny záfie ktore obrzezowáfy fyny fwe mordowáfi wedle dekrethu krolewkiego. *BibRadz* 1.*Mach* 1/63; Potym oni wedlug póspolitego mieyfkiego dekretu [*secundum commune itaque decretum civitatis*] (iáko ci ktorzy ftrzegli pokoioiu/ y nic fię złego nienádźiewáfi) zezwolili ná to *BibRadz* 2.*Mach* 12/4, *Ion* 3/7, 1.*Mach* 1/60; Pobierz wżytko Krolu cóś komu dał/ bes Práwáf/ y bes Sądu/ iednem Dekretem Seymowym *OrzRozm* C4, H4v, I, I4v, O2; Rołkazano thedy dekretem Cefárfkim po wżytkiem krześciańftwie/ áby thy kłięgi Intherym przyięli w kościelech pod winami. *BielKron* 233, 169, 199, 204, 211 [2 r.], 387v (21); *Mącz* 87c; łotr z godnym/ dzielny z nikczemnym/ dobry ze złym/ pod iednym Dekretem Seymowym podlegáf. A ták przez Exekucyáf Wáfzfáfkfáf/ równi fobie będf w Polfzce. *OrzQuin* B4v, B4v, D2v, S4; *RejAp* Dd3v; *KuczbKat* 125; Iáko fie ten Dekret Apoftolfki rozumieć ma/ iuzemci wżfzney okazał. *WujJud* 111v, 50v, 91v, 263v *ż.p.*, L18; *WujJudConf* 19v, 39v, 91v; *StryjWjaz* A4v; *PapPan* Gg2v; posłowie Ormiáńfcy/ fwym y fwego Páftryárchy/ y wżytkich Ormian imieniem/ ten zdrowy Synodáfki dekret/ ze wżytкими iego ártykuły/ wykłáfdy/ poftánowieniem/ podánim/ rołkazánim/ [...] przyięli *SkarJedn* 319, 181; *SkarŻyw* 318; *ZapKóscier* 1580/9, 1586/66v; *CzechEp* 14; o czym czytay dekretáf trzeciego Lwáf Páfieżáf Rzymfkiego. *NiemObr* 137, 116, 176 [2 r.]; *ReszPrz* 33, 53 [2 r.], 59; Gdy był Swiáf popifowan z dekretu Auguáfáf/ Szłáf Pánnáf y z Iozefem do Betlehem miáfłáf *ArtKanc* B2v; to nie iefth grzech przeciwko Decretom nierozmiflnich Krolow mowic *PapUp* Lv, K3v; *LatHar* 115, 120, 122; dekret zupelnego á powfzeczneho Koncylium iefth zezwolenie kościołáf wżytkeho *WujNT* 461; Páfweł S. odnozfáf do kościołow dekret Zboru Ierozolimfkiego/ nie mowif: Doświáfdczaycie/ ále rołkazowáf on dekret záchowáf. *WujNT* 712, 125, 462 *marg.*, *Act* 17/7, s. 487, 513 (23); będfie w mocy nálfzefy záf Dekretem tego Séymu rufzyc woynę póspolitáf: gdfieby tákowa nawáfna potrzebáf przyfzłáf *SarnStat* 124 [*idem*: 298, 424]; iżeś ty fzláf/ gdfie konie álbo woły goniono z Korony/ nád Dekret królewfki vganiał. *SarnStat* 142, 60, 249, 385, 1118, 1274 (31); *PowodPr* 46, 71; *SkarKazSej* 680a; Bo záf dekretem muzfáf cechmiftrzewfkiem iedni pienádzmi odbyć/ drudzy wołkiem. *KlonFlis* F.

W połączeniach z przymiotnikiem od nazwy miejscowej [*dekret + przydawka* (6), *przydawka + dekret* (6)] (12): Prawdziwa iefth mowáf podlug decretu Medfkiego iteż Perfkiego/ [*Verus est sermo iuxta decretum Medorum atque Persarum*] ktorego fie niegodzi przeftáfpic. *Leop Dan* 6/12; wftáfwiáf też winę ná thy/ ktorzyby niedzierzeli dekretu Spireńfkiego *BielKron* 220; Luneburczáfnie/ pifáfli przeciw dekretowi Aufzpurfkiemu o wierze wczynionemu *BielKron* 233v, 201, 216, 219v, 220v, 223 (9); Vpominam/ mowif/ swiáfobliwóf wáfzef/ około Niceńfkich niewzrufzonych dekretow/ áby fię

kościół przy swoich prawach [...] zachowały. *SkarJedn* 182; Jeśli ia przegram/ niech Lubelki Dekret odnożę: alias oni łami. *PowodPr* 37.

W połączeniach szeregowych (6): żadne Concilium/ Synodus/ Decreta/ ani żadna dawność/ albo też zwyczaj/ może mieć takową mocz/ aby testament pana Chrystów/ mógł przemienić *SeklWyzn* d4v, 3v, C; Ktoby przeczedł ty rozmowy [...] albo lifty/ były/ klątwy/ y dekretá iey/ Inádnieby zrozumiał/ iż tá bełtia hoynie mowiá á tak mowiá/ iż námowiá wżytek świat iż vpadł przed nogami bełtiey oney. *RejAp* 112v; *CzechEp* 31; *SarnStat* 1089.

Fraza: »wyszedł dekret« = *exiit edictum Vulg, PolAnt* [szyk zmienny] (7): Wonyto dni s stało się iest że wyłzedł decret od Cefarza Augušta/ aby był popisan wżytek świat *MurzNT Luc* 2/1 [przekład tego samego tekstu *BibRadz, WujNT*]; *BibRadz Luc* 2/1; *BielKron* 206; Azałz nie wychodziły rozliczne dekretá od nich/ Iz ktoby fie łprzećiwiał vřtáwam [...] aby był [...] karan. *RejAp* 114v; *WujNT Luc* 2/1; *SarnStat* 84, 808.

Zwroty: »dekret abrogować« = *kasować; decretum abrogare JanStat* (2): *NiemObr* 178; Dekret roku łońkiégo w Piotrkowie o mężobóycách zá náłzym y Rad Królestwa náłzého zdániém vczyniony/ kázimy/ y ón ábrogujemy *SarnStat* 608.

»czynić dosyć dekretowi« = *decretum exsequi JanStat* [szyk zmienny] (4): *BielKron* 201, 204; [*Koriolan*] gdy czynił dekretowi dofyć Senáckiemu/ Acz s tego wielka záłość rořła w feru iemu. Pożegnał mátkę żonę y miłe dzyatećki *PaprPan Gg2v; SarnStat* 198.

»dekret ferować, ma być ferowan« [szyk zmienny] (5 : 1): *BielKron* 223; Iákub s. ferował dekret/ ná którym wżyfcy przeřtáli *RejPos* 302; Bo łłuchay iáko řtrářzny dekret Páweł S. feruie *WerGořc* 212; *WujNT* 461, 463; *SarnStat* 151.

»kasować dekret« (1): brat yego Władisław Herman kařował wřitkie Decreta *PaprUp L*.

»dekret odmienić, odmieniony; odmiana dekretu« = *decretum immutare Vulg* (2 : 1; 1): *Leop Dan* 6/15; Cefarz dekret řwoy odmienić/ iego [*Symeona*] řię pogrořki złęknáwřzy muřiał *Skarřyw* 30; *NiemObr* 129; *SkarKaz* 707b.

»dekret połamać« (1): Rzekli potym řydowie/ kto z nas iest w łáŃce v Bogá/ áby zářię ty Rzymiańskie Dekretá połamał. *BielKron* 464.

»dekretowi się przeciwić, przeciwiący się« = *decreto contraveniens JanStat* (2 : 1): *BielKron* 223; *NiemObr* 158; wřyfřtki Dekrétowi temu przeciwiáce fie dozwalamy y řkázuujemy *SarnStat* 1235.

»przeřtápić dekret« (1): A gdy go [cesarza przeřbranego řtróže] chcieli ná ławce bić iż przeřtápił Cefárřki dekret á w nocy chodzi odkupił fie im *BielKron* 169.

»przyjmować (a. przyjąć) dekret; nieprzyjęcie dekretu« [szyk zmienny] (15; 1): [*biskupi y woiewoda Riński posłali do Sasków wymawiając się*] řz oni ná to nierádzili/ áby komu gárdłá albo máiętności miano bráć dla nieprzyięcia dekretu *BielKron* 209; Pořłał też Cefarz do Norymberczánów/ áby nowy dekret przyięli o wierze *BielKron* 233v, 201, 206 [2 r.], 208v, 233 [2 r.], 233v [2 r.]; Decretu wářzey Krolewřkiej M: nieprzyjmuiem pro rato et firmo *PaprUp K3v; WujNT przedm* 10, s. 463 [2 r.], *Yyyyy4v, Zzzzz2*.

»dekret retractsować [= *odnawiać*]« [szyk zmienny] (2): potijm na Seimie tenze Decret retractowali *PaprUp L2, L2*.

»dekret trzymać, dzierżeć, trzyman być ma« = *decretum tenere JanStat* [szyk zmienny] (5 : 3 : 1): [Książęta napominali Luteryjanów, aby] dekrety Cefárskie ktore są vczinione o poľpolitą rzecz/ mocnie dzierżeli *BielKron* 210; Náthym Seymie powtarzał Cefarz/ áby pirwfy dekret trzymáli/ á niepoľfuźni byli karáni *BielKron* 235, 206, 207, 220, 220v, 223v; A ten ninieyfzy Dekret w przerzeczonych rzeczach vczyniony/ miány/ y zámkniony [...] trzyman y záchowan bydź ma. *SarnStat* 171, 172.

»dekret (u)czynić, (u)czyniony, poczyniony« = *facere decretum Modrz* [szyk zmienny] (28 : 12 : 1): *RejWiz* 112v; Bogi ich popfował [Olofern] á czyni dekret áby łámego Nábuchodonozorá chwalono zá Bogá. *BibRadz Iudith* 3 arg; [papieź z kardynałami] vczynili dekret ktory zowá Bułá przeciw Luterowi *BielKron* 196; Roľkazał teź Cefarz áby do tego czáfu trzymáli fie dekretu nowovczynionego w Aufzpurku/ zwłafzczá w wierze *BielKron* 233v, 201, 206v, 207, 209, 210 (11); Statutum est, Skazano yeľt/ poľtánowiono/ decret vcziniono. *Mqcz* 412c, 412b; *RejPos* 18v [2 r.], 86v; *WujJud* B7v, 225v, 263; *WujJudConf* 157v; *BiałKaz* C4v; [król] Dekret vczyni taki/ ktory z wietyfzym pożytkiem Rzeczypoľpolitey będzie. *ModrzBaz* 26; *SkarJedn* 76, 117; *CzechEp* 135; *NiemObr* 59; *ReszPrz* 58; abi was nigdi niepfowali the ľzkodliwe Decreta nad wola waľze y poľflow waľzich potzinione. *Paprup* K4v; Wľzitkie Decreta ľeimu 85 ann: przeciwko ľtatutowi y prawdzie tzimeli [lege: czynieli]. *Paprup* L4v, L2; *ActReg* 44; *WujNT* 461; *SarnStat* 85, 93, 171, 608, 858, 1104; [o Rzeczypoľpolitej jeden pogański mędrzec powiedziaľ] iż w niey mądrzy rádzá/ á głupi dekretá y konkluzye czynią. *SkarKazSej* 695.

»dekret wyd(aw)ać, podawać« = *decretum ponere PolAnt* [szyk zmienny] (11 : 1): *RejJóz* O4v; *SekľKat* P3v; *BibRadz* 1.Esdr 7/21; *HistLan* F2v; ná ľiodnym y ná oľmym Powľzechnym Synodzie [...] dekret wydano: ktorzy chwálebne obrázy báľwánami názywáiá/ Heretykowie są *WujJud* 45, 225v, 226; *WujJudConf* 111; *Paprupan* Yv; *NiemObr* 158; Patrz iż tu Apoľtoľowie podawáli wiernym dekrety y ártykuľy wiáry/ ná Koncylium Ieroľolimľkim vľtáwione *WujNT* 466; *SarnStat* 872.

»(za)chować dekret; (za)chowanie dekretu« = *decretum (ob)servare a. tenere JanStat* [szyk zmienny] (6; 2): I obiecuję teź wiernie/ prácować okoľo [...] wypeľnienia i chowánia dekretow y vľtaw/ Konftancyfkie⁸⁰ y Bázyliyfkiego Koncylium *KrowObr* 41; *ReszPrz* 94 [2 r.]; y przetoź Páweľ S. [...] roľkázował on dekret záchować. *WujNT* 712, 467, 513; *SarnStat* 172, 924.

Wyrażenia: »poľufszny dekretowi; dekretu ľluchać« (2; 1): Y byľy tedy wľzytki narody poľfuźni Dekretowi iego. *BibRadz* 1.Mach 1/44; żáďáli áby byľ wywołán iáko gwałtownik poľpolitego pokoia/ á ktory teź dekretu Cefárskiego nieľlucha *BielKron* 224; *ReszPrz* 59.

»dekret umorzony« [szyk 1 : 1] (2): *SkarJedn* 181; Ná końcu tego Synodu/ Anátolius Cárogrocki Pátryárchá [...] proľił oycow onych áby mu wtorego zboru dekret umorzony/ y ktory mocy żadney niemiaľ/ ożywili *SkarŻyw* 318.

» wypeľnienie dekretu; dekret peľnić« (1; 1): *KrowObr* 41; że zwierzchnoľci ľwey prawďziwi chwalcy ľlucháć niechćieli/ áni iey dekretów peľnić *CzechRozm* 252.

Szeregi: »dekreta i artykuľy« [szyk 1 : 1] (2): Krol Angielľki/ prętko zmieniľ ľwoy vmyľľ y wiáreľ/ ľpifaľ Artikuľy y dekretá/ y roľkazaľ/ áby byľi pod gárdľem trzymany *BielKron* 217v; *WujNT* 466.

»głos a (i) dekret« (2): iáko wiele ludzi poginęľo y pomordowano ieľt/ ktorzy ľie ľprzećiwili gľoľom á frogim dekretom tych obrázow. *RejAp* 114v; *NiemObr* 66.

»dekret, (a(l)bo) kanon« (5): *KrowObr* 26; Dekrety álbo Kanony ná S. Trydentfłkim Concilium o przenaświétfzey Swiátości Stołu Pánfkiego vczynione. *WujJud* B7v, 263, L18; Bo o nim [o poście] ieft dekret ábo kanon Apoftólki *LatHar* 122.

»dekret i (albo) koncylijum« [szyk 2 : 2] (4): pímo fwiéte/ ieft przełożone nad wzyftki vftawy/ zwyczaie/ by naftarfe były/ nad Synodi/ Concilia/ y Decrety/ Bo ieft prawdziwe/ wieczne/ nieodmienne *SeklWyzn* Cv, a4v; *KrowObr* 240v, 241.

»dekret abo konfederacyja« (1): Íprzyciáią ábo przyzwaláią Haeretykom z ftrony religiey/ lub podpifówaním fię ná ich dekrety ábo confoederácye lub chodzeniem ná ich kazánie *WujNT* 44.

»konstytucyja i dekret« (1): Poniewáż o tym fá iuż y piérfwzé Conftitucię y Dekrétá/ co Stároftowie fádzić máią. *SarnStat* 1149.

»dekret, (i) mandat« [szyk 3 : 2] (5): *GroicPorz* dd2v; Edico, Przikazuyę/ Decretem/ Mándatem á przikazáním co zágradzam *Mqcz* 87b, 87b, 87c, 103a.

»dekret i ordynacyja« = *decretum et ordinatio* *JanStat* [szyk 1 : 1] (2): áby Conftitucię/ Ordynácię/ y Dekréty teráznieyfzé od wzyftkich Prelátów/ Kápituł/ y od wzyftkiego Duchowieńftwá [*chowane były*] *SarnStat* 924, 198.

»dekret i postanowienie« (1): vftawy iego [*Rzymu*] dekretá y poftánowienia wzyftki iego nie zgadzáią/ y owfzem fie íprzeciwiáią wzytkim ípráwám/ poftępkom/ woley y poftánowieniu Pána twego *RejAp* 149v.

»prawo, (i, albo) dekret« = *ius sedisque decretum* *JanStat* [szyk 4 : 3] (7): *KrowObr* 241 v; ázakto [!] niebaczy/ iáko nędznie ludzkie fumienia Práwy albo dekrety ich [*papieżów*] zniewolone fá *BielKron* 196v; *NiemObr* 160; A iáko chcecie żeby o was potomkowie wálzy rozumieli/ wálze práwá/ wálze vftawy/ y dekrety chowáli: ták wy o ftárfzych wálzych rozumieycie/ ich vftawy/ práwá/ dekrety/ chowáycie. *ReszPrz* 94; *PapUp* Gv; *SarnStat* 315, 1118.

»dekret i przykazanie« (1): [*św. Paweł*] Náwiedzáiąc wierne w Syryey y w Cilicyey/ rofkázuie im/ áby dekrety y przykazánia Apoftólow y ftárfzych záchowáli. *WujNT* 513.

»dekret, (i) przywilej« = *decretum, privilegium* *JanStat* [szyk 2 : 1] (3): TRZECI VRZĄD W KANCELLARIIEY: Księgi/ kędy Dekretá y Przywileie fá ípifáne/ y Metryki/ dobrze ípráwowác y chowác *SarnStat* 321, 316, 321.

»rozkazanie i dekret« (1): [*działo się to przy*] Pánách według Doftoioieńftwá y Vrzędów/ które trzymáią w Rádách/ rofkázaniu/ y Dekréciech Króleftwá nálfzego *SarnStat* 940.

»sejm a dekret« (1): to ieft na woley náfzey Papieża a Cefarzá/ iáko przełożenífzych Seymy á Dekretá vftáwiác. *BielKron* 201v.

»statut, (i, albo) dekret« = *statutum et decretum* *JanStat* [szyk 4 : 2] (6): *Mqcz* 359a; [*zli prokuratorowie*] wykrcéciá dekretá/ ftátut ízpocą/ práwo niłzczá y wniwecz obrácáią *GórnDworz* Hh6; *WujNT* 478; wzyftkié Státuty y Dekréty/ y tákże wzyftkié dárowánia [...] vmocnić/ potwiérdzić/ vmyśliliŃmy y fkazáli *SarnStat* 941, 297, 1263.

»(nie) dekret i (ani) uchwała« (3): *BielKron* 206; *CzechEp* 45; Y zebrał ten Papież nieiáką gromádę z fwych pochlebcow do Florencyey ná fynod/ ná którym poáfdzili fynodu Bázyleyfkiego decret y vchwałę. *NiemObr* 176.

»ustanowienie i dekret« (1): Ale po wstánowieniu y Dekretách ná Concyliách wzyfscy fie zgadzáli. *WujJud* 127v.

»ustawa, (i, albo) dekret« = *constitutio seu decretum JanStat* [szyk 8 : 6] (14): *SeklWyzn* Cv; *MurzHist* N2v; *KrowObr* 41, 128v, 241v; *BielKron* 223v; *Mqcz* 87b; *RejAp* 149v; *KuczKat* 215; *WujJud* 159; Ieremiafz y wzyfscy infzy Prorocy onych ftráfznych fwoich Kápłanow wstáwy y Dekretá zakonowi Bożemu przeciwne wzdździe ftrófowali *WujJudConf* 39v; *CzechRozm* 92; *ReszPrz* 94; doświadczyliśmy: iż wstáwę álbo Dekret który iefł nápišan y názwan Oftrogi/ poddánym nászym wiele trudności y obciężliwości zádawał *SarnStat* 649.

»zezwozenie i dekret« (1): [o przyjmowaniu Sakramentów] dáwno przedty^m pod obiema olobami przymowano/ ták potym zezwozeniem y dekretem póspolitym wzyfscy ná iedney olobie przefstawáli. *WujJud* 179.

»dekret i (hoc est) zwyczaj (a. obyczaj)« [szyk 3 : 3] (6): gdzie tego obojga nie stanie [*prawa i statutów*] tam się uciec do zwyczajow hoc est do dekretow sejmowych *Diar* 160, 131; *WujJud* 155v; A iżby kto nierozumiał żeby ten zwyczaj y dekret od Apoftołow pózedł/ dokláda táfz Hieronym ś. tych fłow *WujJudConf* 154v; *CzechRozm* 252v; *CzechEp* 45.

Wyrażenia przyimkowe: »przeciw(ko) dekretowi« = *contra decretum Vulg, JanStat* (9): *SeklWyzn* a4v; gdy [*biskup Wintonfki*] kazał przeciw Krolewfkim dekretom wáfzdzon záfie. *BielKron* 233, 233v; *CzechRozm* 252v; *PapUp* Lv; *LatHar* 115; *WujNT Act* 17/7; *SarnStat* 141, 174.

»przez dekret« = *per decretum JanStat* (5): *GroicPorz* i4v; *RejAp* 165v; zdáło fie nam przez Dekret ninieyfzy wstáwić/ áby [...] tákowy wzdźdy obyczaj y porzádek był chowan *SarnStat* 343, 60, 642.

»wedle (a. według, a. podług, a. wedla) dekretu« = *iuxta decretum Vulg; secundum decretum PolAnt* (21): Kto nietrzyrna wzyfctkich wstáw/ ktore kofcioł Rzimfki wstawił ten [...] powinien karania wedłvk fwietich Dekretow. *SeklWyzn* a2; *KrowObr* 41; *Leop Dan* 6/12; *BibRadz* 1.Mach 1/60, 63, 2.Mach 12/4; *OrzRozm* I; *BielKron* 206, 211, 216, 233; *OrzQuin* B4v; Concilium przekłectwo dáłó/ ktoby nie wedle ich Dekrétá Wielkiéynocy święcił *Oczko* 30; *ZapKoscier* 1580/9, 1586/66v; *CzechEp* 43, [410]; *ReszPrz* 53 [2 r.]; wedle fórm pozwów, wedle form Controwerfiy, y wedle Dekrétów rozlicznych wtórego fpofohu Práktyki obyczaj fie krótko zámyka. *SarnStat* 1305, 656.

»z dekretu« = *ex decreto JanStat* (4): rofkazał to wywołác y opowiedzieć w Niniwe z dekretu Krolewfkiego *BibRadz* Ion 3/7; *KuczKat* 125; *ArtKanc* B2v; *SarnStat* 198.

»za dekretem« = *ex decreto JanStat* (6): Zá dekrétem Lódwikowym żadné doftoieńftwá y vrzędny nie máią bydź cudzoziemcóm dawáné. *SarnStat* 883 marg, 124, 298, 424, 858; *KlonFlis* F.

3. *Ustawa, prawo, przykazanie boskie; wyrok sądu bożego; zrzádzzenie opatrności, losu* (484) : Słuchaycie Decretu ftrony Každý człowiek tu fтворzony Ma wolny czas za żywota By tu vchodzył kłopotá *RejKup* Aa, Y [2 r.], y4v, Zv, z4, bb3 (17); Fatum dekretu ábo raz wyrzeczenye páńfkie *RejWiz* 128v; Bo táf krotfza rofpráwá/ á krotfze dekretá/ Nie pomoże táf nic trzos/ ni pełna káfetá *RejWiz* 180v, 121v, 128v, 129, 134v, 152 (12); *BielKron* 225v; O nie mnimay á nie mnimay nędzniku/ ábyć to Pan był omylny w dekreciech fwoich *RejAp* 31 v; A ták ktorykolwiek fie táfki póftáwi á táf fie vkáże ná thym fáfzzye Páńfkim/ iufz pewnie zoftáne pod tym dekretem w thych kfięgach żywotá *RejAp* 173v, 28, 116v, 124, 124v, 147, 150v; Pátrzayże iáko tho nierowny dekret z

onym dekretem sfiatá tego *RejPos* 168; nie zyemfkiego człowieká/ trzebá tu było ześlác/ ktory miał [...] zniŹczyć onego kátá ich/ ktory vftáwicźnie ftál z zakonem iáko z dekretem/ czekáiąc exekuciey nád nimi. *RejPos* 231, 10, 101v, 164, 179, 189v (14); *BiałKat* 308v; iáko raz rzekł [Bóg] á iáko raz poftánowił y mocnym fwym dekretem vtwardził y zápieczętował/ tákże fie to iuż ták áż do fkończenia fwiatá z áwždy toczyć y fprawowác muŹi. *RejZwierc* 3, 166, 201v, 227, 271, 272v, 273; rzecz thę/ w ktorey fád człowiek żaden nie potrefi/ iemu śmieie oddawamy/ y ná iego fię dekret fpuŹczamy. *CzechEp* 55, 34; *ReszPrz* 92; Nie fráfuy łobie/ Mikołáiu/ głowy Kto ma być Królem: iuż dekrét gotowy Przed Bogiem leży *KochPieś* 40; *KmitaPsal* A2; Dekret łofow wiekuiŹtych/ Ná nowe páńŹtwo/ z kráiw twych oyczyfitych/ Wzywa cię *GrochKal* 7; *GrabowSet* E3v, V2; żoná meżá opuŹciwŹy/ dekretem ChriŹtuŹowym y Páwłowym nie może iŹć zá drugiego meżá *WujNT* 595; *CzahTr* C3; *KlonWor* 82; Przy twych Dekretách [Panie] prawdá z poboźnoŹiá Z áwŹsze przebywa *SzarzRyt* A3v.

dekret około czego (2): *RejAp* 179v; Gdyż Bog Óciec te Źwoie wieczne dekretá y przeyrzenie około zbáwienia ludzkiego/ w fynu Źwoim miłym vłóżył y deklárował *WujJudConf* 68v.

dekret przeciw komu (4): *LubPs* Z; *CzechRozm* 255v; Źam ielŹcze przeciw łobie dekret ducha Bózego obwoływa *CzechEp* 86, 7.

dekret na kogo, na co (68): *RejKup* b5v, z6v, Aa [2 r.], cc6v, ee3v; *LubPs* bb3v *marg*; *RejWiz* 140v; *RejAp* 24, 163v, 164, 169, 194; Strách dekretow ná niewiernego. *RejPos* 164v *marg*; Dekret ná niegodne co idá ná Páńskie gody. *RejPos* 241 *marg*; gdyż fie on nic o niewierniki nie ftára/ bo iuż ma ná ty ftáry dekret/ iŹ fą wŹyfcy w opiece iego. *RejPos* 333v, 101v *marg*, 160, 200v, 297v, 346 (44); *RejZwierc* 4v, 43, 44, 48, 188v; *SkarŻyw* 269 [2 r.]; *WerGoŹc* 212, 213, 268; *PowodPr* 11.

dekret za co (1): Pátrzaýe tu moy miły brácie łrogiego á okrutnego dekretu Páńkiego zá niepoŹlufzeńŹtwo złoŹciwych *RejZwierc* 256.

dekret między kim (2): Vcziń Decret miedzy niemi A my nato przyzwoliemi *RejKup* z6v, aa6v.

dekret nad kim (32): *RejAp* 20 [2 r.], 146, 150v, 154v, 162 (11); opráwcá twoy zábiega/ á żáda/ á proŹi dekretu vftáwicźnie nád tobá/ ábyŹ iuż był podan w moc á pod exekuciá iego *RejPos* 192v; gdy iuż wiefz pewny dekret nád łobá/ iŹ fługá wiedzác wolá Páńká/ wiefzemi plagámi karan być muŹi *RejPos* 346v, 101 *marg*, 201, 276v, 314v, 328 (20); *RejZwierc* 194.

dekret za kim (4): *RejKup* Eev; *RejAp* 66v; *RejPos* 109v; w nawiefznych złoŹciách náŹnych/ zá pokaiániem gáŹiem y przemagamy fprawiedliwoŹć iego y dekret zá łobá miłóŹierdzia otrzymawamy *SkarKaz* 3a.

dekret o kim, o czym (12): Włáfnie to mogł Anyoł wołác iŹ vpádło [miasto Rzym]/ gdy iuż o nim fłyŹzał nie omylny dekret Páńki *RejAp* 148, 148, 164v; *RejPos* 86v, 104, 104v, 181v, 327v; A maŹz pewny dekret iego pociechy Źwoiey o onym márnotrátnym fynu vczyńiony *RejZwierc* 178v; *WujJud* 139v; *CzechEp* 100, 287.

dekret po kim (3): ma y drugi nowy dekret po łobie v Ianá s. *RejPos* 344v; *SkarKaz* 3a, 6b.

Przysłowie: bibl. [Matth 24/35, Mar 13/31]: niebo y zyemiá przeminać może/ ále Źłowá á dekretá iego nieomylnie nigdy fie zmienić áni przeminać nie mogá. *RejZwierc* 2v.

Frazy: »dekret się (wy)pełni(ł), musi się wypełnić itp.; wypełnić dekret; wypełnienie dekretu« [szyk zmienny] (13; 4; 1): Pan ten moźny ielŹ ktory ten dekret Źwoy wypełni nád tobá. *RejAp*

150v, 20 [2 r.], 146, 150, 154; iż to ták wżytko być mułiáło/ áby łie były wypełniły wżytki dekrety Duchá łwiętego *RejPos* 104v; A což gdy łie mułzą pełnić ony nieomyłne dekretá twoie *RejPos* 205, 14v, 47, 228v, 312, 344v (11); *RejZwierc* 194.

»dekret wyszedł (a. przyszedł, a. wynidzie, a. przydzie itp.)« [szyk zmienny] (21): A tak Mychale kas trębyć Mnieczi iuż nielza iedno łędzyc. Iako kogo czas załtanie Taky decret przidzie nanie. *RejKup* b5v, cc6v; Czemuż łie w tym nye obaczá łwowloni á pyłłni/ Ná ktore s łrogim łáyáním dekretá twe wyłzły *LubPs* aa5v, Z; *RejWiz* 128; *RejAp* 163v, 179v, 194; cięłzłzeby ná nas dekrety y przekłętwá wynidź mułiáły/ niźli wyłzły ná ony przodki náłze *RejPos* 103v, 63v, 67v, 160, 164v, 165 (8); *RejZwierc* 48, 188v; iednák łie poddác [errata: pádac] mułzą/ iefli przeciw nim dekret Pána załtępow wynidzie. *CzechRozm* 255v, 231v; *SiebRozmysł* F4.

Zwroty: »od dekretu apelować« (1): żaden krol/ áni żaden potentat/ áni żadny łwięty od tego dekretu nigdy do wyłzłzego práwá áni do łiedmi miałł áppellowác nie mogł *RejZwierc* 166.

»czynić dosyc dekretowi« (9): Saul każe ze złółci łwey pomordowác Kapłany/ A wżákoż w tym czyni dosyc Bożemu dekretowi łpráwiedliwemu *BibRadz* I 163d marg; *RejAp* 1; A ták nielza iuż było iedno iż Pan/ czyniac dołyc dekretom łwoim/ mułiał niłzczyć/ tępic/ á kázić on nędzny narod ludzki *RejPos* 102v, 44, 86v, 101 [2 r.], 157, 178v.

»dekret ferować, ferowany« (3 : 1): *RejPos* 228v, 336v; tedyby^m koniecznie łam przeciw łobie mułiał dekret duchá bożego ferowác/ y łam łię w tym ołądzić *CzechEp* 7; przyłuchay łię [...] onym przykrym á nieodmiennym dekretom Boskim ná pijánice/ przez vłtá Prorockie y Apółłolłkie ferowane [!]. *WerGość* 212.

»(po-, z-)łamac (a. złomić) dekret« [szyk zmienny] (11): A tak będzie barzo chramacz Ktoby chcział ten decret łamac Bo już by Pana obrazył *RejKup* ee2v; Bołtwo z człowieczeńłtwem złączone/ złamáło dekretá łtáre nád człowiekiem. *RejPos* 178v, 56v, 101v, 104, 178v [2 r.], 231 (10).

»dekret odmienić; odmiana dekretu« (1; 1): *RejPos* 228v; On łię wyplákał y wymodlił/ iż P. Bog dekret łwoy odmienić raczył. *SkarKazSej* 706b.

»dekret (raczyć) (u)czynić, (u)czyniony« [szyk zmienny] (34 : 24): Tu iuż Chryłtus s Senatem Niebiełkym łiadł aby łtrony pozwáne przełłuczal [!] Paweł Decrety czynj *RejKup* y5, z6v [2 r.], z7, Aa [3 r.], aa6v, Eev, ee3v; widzicie iż iuż Pan vczynił dekretł pirwłzemu ołądzeniu wáłzemu. *RejAp* 154, 66v, 133v, 162, 169, 169v; mułiłz zółtác z onym wiecznym dekretem vczynionym ná przekłęcie twoie. *RejPos* 297v, 120, 180, 229, 292, 311 (32); *RejZwierc* 2v, 44, 178v, 272v [2 r.]; vczynił ná wżyciek łwiát łrogi dekret: zátrácę/ mowił P. Bog wżytki ludzie *SkarŻyw* 269; *CzechEp* 100; v tego łądu [Bożego] łpráwiedliwość żáłuię/ inłtyguie/ płácze/ prółi: ále miłółsierdzie łkázuię y dekretá czyni. *SkarKaz* 3a, 3a; *SkarKazSej* 707a.

»dekret (jest) wydan(y), (raczyć) (wy)dać« [szyk zmienny] (21 : 15): Sendza káždy łpráwiedliwy Niema bycz wtem nicz telkliwy A owłem kaźdego pitác Iakoby miał Decret wydac *RejKup* z4, y8, y8v, z6v; *LubPs* bb3v marg; Ano iuż łie dawno Bog z nich kaźdego záprzał/ A łádem łpráwiedliwym dekret ná wżytki dał. *RejWiz* 140v; Abowiem to ięłł połłánowanie w Izráelu/ á ten ięłł dekret wydány Bogá Iakobowego [iudicium Deo Iacob]. *BibRadz* Ps 81/5; *RejAp* 178v; *RejPos* 74v, 81, 175, 178v, 319 (21); *RejZwierc* 204v; Lecż o tych wżyłłłkich ktorzy w kołłciele nie łá/ iuż dawno łam

Pan Dekret wydać raczył. *WujJud* 139v; *WujJudConf* 8v; takowych frogich dekretow/ ná pijánice wydanych w piśmie S. wżędzie pełno. *WerGośc* 213, 268; Zátym łędzia da po nich dekret fwoy/ mówiąc: Przydźcie łám błogofławieni Oycá mego *SkarKaz* 6b, 4b.

Wyrażenia: »dekret boski, boży, Boga Ojca« [szyk 18 : 2] (9 : 5 : 6): *RejKup* y8v; *LubPs* bb3v marg; A wżákoż opowiem tobie to co nápiáno ielth w piśmie prawdy (marg) To ielth/ Dekret Boży. (-) *BibRadz Dan* 10/21, I 163d marg; *SarnUzn* G5; tak mułiało być s piłmá fwiętego/ y z mocnych dekretow Bogá oycá wżzechmogącego/ iż Kristus miał wćirpieć *RejPos* 116v, 14v, 86v, 101, 105, 229, 239v; ktory [król] iłz się był vrodził/ pod Decret Boży podliegł/ że zá czáfem tełz vmrzeć mułiał *BiałKaz* Hv; *SkarŻyw* 269; *CzechEp* 34, 287; *WerGośc* 212; *ActReg* 142; *PowodPr* 11 marg; przeto im [Jeremiasz swojemu ludowi] pewny dekret Bozki ná zgubę ich przynołł. *SkarKazSej* 707a.

»egzekucja dekretu« (3): ielzće nie sftála łie była exekucja dekretow tych *RejAp* 163v; *RejPos* 288v; *LatHar* 318.

»łaskawy dekret« [szyk 3 : 1] (4): *RejKup* ee2v; A iż łie s fwięta dułża ná wżytkim zgadzáło/ Tełz łáłkáwłze dekretá pewnie będzye miáło. *RejWiz* 121; [proś Pana, aby raczył] nápiłác łi miłółciwy á łáłkáwy dekret ná tym kámieniu białym *RejAp* 28v; *RejPos* 67v.

»nieomyłny dekret« [szyk 13 : 7] (20): Pomjłcz každy a bądż pilny Decret ydže nieomyłny *RejKup* ee3v; *LubPs* bb3v marg; *RejWiz* 53; *RejAp* 19v, 62, 166; *RejPos* 205, 228v, 249v, 277, 292v (8); zginá onym nieomyłnym dekretem Pańłkim/ iż zle nábythego trzeći dziedzic nie pożywie. *RejZwierc* 37v, 2v, 41v, 72v, 184, 188v.

»dekret pański, Pana« [szyk 133 : 12] (125 : 20): *RejKup* Y, y8v, ee2; *LubPs* C2 marg; Bo tám [w piekle] iáko w browárze plugáwym miełzkamy/ A Páńłkiego dekretu z záłółciá czekamy. *RejWiz* 159, 124v, 129v, 140v [3 r.], 141, 158 (12); Gdyż zá Páńłkim dekretem/ inák być nie moze/ Niełpráwiedliwym nigdy/ nie włkurác nieboze. *RejZwierc* 138v; *RejAp* 20, 131, 166, 172v, 191 (39); *RejPos* 129v, 153, 177v, 310, 344v (48); A to ielth *praedestinatío*, co zowiemy przeyrzenie Páńłkie/ onym mocnym dekretthem Páńłkiem raz vczynione *RejZwierc* 3, 8v, 63 [2 r.], 245v, 255v, 259v (33); kto w Powłzechnym kołłciele nie ielth/ wedle Dekretu Páńłkiego będzie potępion. *WujJud* 138, 95; *WujJudConf* 8v; *CzechRozm* 255v; *CzechEp* 33; *LatHar* 669 marg [2 r.]; á my tak głupiemi/ Ráczéy zołtańmy niewybádanémi: Niż mamy włtrzáłác páńłkimi dekrety *GosłCast* 70.

»okrutny dekret« (5): Iuż wie niebożáteczko kiedy s ciálem wftáne/ Iż on okrutny dekret pewnie przydzye ná łie. *RejWiz* 121; *RejAp* 162; O okrutnyłz to dekret á nierowna walká/ komu łie ten Pan nieprzyiacielem vczyni/ á młłć łie nád łim obiecuie. *RejPos* 63v, 106, 163v.

»spráwiedliwy dekret« [szyk 8 : 3] (11): *RejWiz* 140v, Cc5v; *BibRadz* I 164d marg; *RejAp* 131 [2 r.], 134v, 165; *RejPos* 104, 351v; [Bóg] ináczey wżythko łwemi łpráwiedliwemi dekrety obroćć á odmienić obiecuie/ nie thák iáko łie łam zda wedle myłłi náłznych. *RejZwierc* 191v, 261 v.

»srogi dekret; srogołł dekretu« [szyk 103 : 9] (110; 2): *RejKup* ee3v; [Bóg] Zetrze frogim dekretem potwarć frogyego/ Ktory chciál burdy łtroić w połszrod łudu yego. *LubPs* Q4, Z; A to ielth nieomyłny frogi dekret iego [Boga] Iż kto łeie cudzá krewł/ wyleiá tełz iego. *RejWiz* 188, 121, 188; A tobieby tełz łfcie zádrzeć mogłó pod kolány nędzny niewierniku łłyszác co łie łma dziać s tobał/ y iákie máiá być frogie dekretá łwoie. *RejAp* 174, 153, 155, 162, 163v [2 r.], 164 (18); zmiłuy łie nádemną [...] ábych

ia nie przyzędł s fregości dekretow twoich w ręce kátom tym *RejPos* 249v, 54, 117v, 181v, 190v, 328 (72); *RejZwierc* 41, 43, 63, 184, 262v (12); *SkarŻyw* 269; *WerGość* 213; Co vczynię gdy mnie ftrách/ dnia przyzędzia twoiego Ogárnie: wzdrygáiąc fię dekretu fregiego? *GrabowSet* A4v; *PowodPr* 11 marg.

»strasliwy, straszny dekret« [szyk 13 : 1] (8 : 6): fłuchay przegrożek/ fłuchay teź wielkich á ftráfznych dekretow Páńfkich/ co tákim [grzesznikom] obyecowác raczy *RejAp* 120v, 97v, 162, 163v, 198; A nákoniec vřlyfzyfz on ftráfzliwy dekret nád fobą y z inemi: Odftąp nielláchetny niewierniku odemnie precz *RejPos* 223, 159, 160, 166, 178v, 291; záložyl nań [*Bóg na człowieka*] fropi zakład á fthráfzny dekret/ fzyroce mu tho ná piřmie podawřzy *RejZwierc* 4v, 63, 259v.

»dekret surowy« (1): Bo wiem ták ftoi w piątých kfięgách Moizeřzowych/ Gdzie ieřt dofyć dekretow mogę rzec řurowych *HistLan* F2.

»řwięty dekret« [szyk 6 : 1] (7): *LubPs* bb, cv; *RejAp* 162, 165v; A gdy fie vkażemy ták wedle tego řwiętego dekretu iego tymi řyny Abráámowemi przed řwięty Máyeřtat iego/ znaydzyemy nieomyřne zbáwienie *RejPos* 351v, 104; *RejZwierc* 255.

Szeregi: »generał a główny dekret« (1): [kaźdy stanie na sądzie Pańskim] czekáiąc onego generału á onego głównego dekretu řwego *RejAp* 173v.

»głos i (a) dekret« (2): to ieřt prawdziwy głos y dekret Boży y żywot wieczny *SarnUzn* G5; *RejPos* 239v.

»dekret i (a nie) miłosierdzie« (2): Ale tám ieřliže iuź przydziejz ná dekret á nie ná miłofierdzie/ fłuchay pilnie *RejPos* 248, 178v.

»dekret i (a) obietnica« [szyk 2 : 2] (4): [*Bóg*] wřzytkę prawdę położyć raczył w řwiętych vřciech twoich/ wedle dekretow á obietnic řwiętych řwoich. *RejPos* 336, 100v, 186, 354.

»dekret i postanowienie« (1): To mowil/ wolną wolą ludzką wyřwiadczáiąc/ iż iey P. Bog řwoim dekretem y pořtánowaniem gwałtu nie czyni *SkarKazSej* 707a.

»dekret abo rozkazanie« (1): *verbo Dei id est ex omnipotentis decreto fiue praecepto*, to ieřt/ z dekretu abo rořkazania Boga wřzechmogącego. *CzechEp* 279.

»sąd a (i) dekret« [szyk 5 : 2] (7): káźda plágá ieřt řpráwiedliwym řádem á dekretem Páńfkim tu ná ziemię řpufzczoną *RejAp* 131, 154v, 171v; *RejPos* 178v, 291; *RejZwierc* 255v; Aboć podobno nie ten teraz ieřt Bog co ná on czás był? ábo iuź řády ieřo y dekretá zwiotřzáły? *CzechEp* 59.

»dekret a (i) sentencja« [szyk 5 : 1] (6): *RejAp* 5, 178v; Tu iuź moźeřz rozumieć/ iżci ná cię tá řentencia y ten dekretu będye wydan *RejPos* 67, 277, 278; *RejZwierc* 261.

»skaranie a dekret« (1): zá řkaráním iáwnym Páńfkim á zá řwiętemi dekretu iego [...] ku řadney poćciwey á pořtrebney řpráwie/ práwie przyřć nie moźymy *RejZwierc* 255.

»dekret a (albo) skazanie (a. skaźń)« [szyk 1 : 1] (2): *RejAp* 23; wřzyřcy záraz ludzie przed řtolicą řędźiego řtána/ áby káźdy [...] pořnał/ iáki dekret álbo řkaźń przeciwo niemu wyridźie *KuczKat* 60.

»řłowo a dekret« (2): *RejPos* 313; nie [trzeba] vnořć fie zá piřmy y záwymyřly rořnemi á dziwnie zá wiklánemi/ iedno řthředz mocno řłow á dekretow Páńfkich *RejZwierc* 8v.

»dekret i (a) sprawiedliwořć« (2): Pan czyniąc dofyć y dekretem y řpráwiedliwořci řwoiey/ [...] miłofierdzia řwego [...] zápomnieć nie raczył. *RejPos* 101, 44.

»dekret a ustawa« (2): Tãmże im powiedział wšytki przeklętwã ich ktore ie miãły potkãc ieliby nie wypełnili/ onych łrogich dekretow á onych vltaw *RejPos* 102v, 180v.

»dekret a (i) wyrok« [szyk 7 : 2] (9): Oto małz miecz ostry á ná obie łtronie łiekãcy Pãnã tego/ łrogie dekretã á wyroki ktore pochodzã z vlt łwiętych iego ná niewierniki *RejAp* 24; *RejPos* 105, 106, 157, 164, 335v, 350v; A zowiemy to łãcińłkim ięzykiem *fatum*, to iest wyrokiem á wiecznym dekretem wielmożnošci iego. *RejZwierc* 2v; *NiemObr* 115.

Wyrażenia przyimkowe: »przeciw dekretowi« (1): ániiby chciãł przeciw onemu dekretowi Bożemu/ [...] wierzgãc *CzechEp* 34.

»przez dekret« (3): *RejAp* 102; *WujJudConf* 95; pijãnice z łzkortatory/ z gwałtowniki/ z bãłwochwãłcy/ z cudzołožniki/ y z łodomczyki zwiãzãł/ y wšytkich połpołu iuž do pieklã przez dekret łwoy łkazał. *WerGošc* 212.

»wedle (a. według) dekretu« (23): *MurzNT* 73v; *LubPs* C2 marg, ccv; A wedle łprãwy iego [*Boga*] á onych dekretow/ Iuž idã wšytki rzeczy/ wydãnych od wiekow. *RejWiz* 138v; *RejAp* 131, 150, 172v; *RejPos* 113v, 232, 239, 334v, 350 (11); *RejZwierc* 2v, 166v; *WujJud* 138; gdy Bog co czyniç łlubuie [...] nie mowi iãko o rzeczy przyłzłey/ ále iãko przełzłey: á to dla te⁸⁰ iž iuž rzecz onã v niego wedle dekretu nieodmienne⁸⁰ iest zgotowãna *CzechRozm* 133; *CzechEp* 287.

»z dekretu« (22): *RejWiz* 141, 158; To iuž wiemy z dekretu iegož łãmego gdzie kãkol á gdzie płzenicã obrociç łie ma. *RejAp* 126, 131v, 132v, 134v, 189; łãdnego przyczyńce iestliže iuž łpãdniesz z dekretu tego/ nie naydzyełz ná niebie áni ná zyemi. *RejPos* 248, 119, 177v, 253v, 310, 324 (9); *RejZwierc* 63, 211v, 260v, 261v, 272; *CzechEp* 279.

»za dekretem« (14): *RejKup* z2; [žli] w łwe łidłã powpadãã zã nieomyłnym dekretem Bozym ktory z dawnã ná nie iest wydan. *LubPs* bb3v marg; *RejZwierc* 138v; *RejAp* 135, 165; *RejPos* 129v, 153, 344v; Abowiem choç to iest Bog Krzešciãńłski á Bog miłofierny/ nielza iedno łie nam zã łlošciãmi nãłzemi á zã dekrety łwoiemi muš obrociç w Bogã pogãńłkiego á w Bogã niemiłofiernego. *RejZwierc* 262, 63, 189v, 255 [2 r.], 259v.

4. *Prawo kanoniczne [przewãżnie w pl]* (20) : napilano wdecreciech/ o tym połcie *SekłWyzn* F, f2v; *WujJud* 12 [2 r.]; *WujJudConf* 12; Młodzienciec odłzedwłzy/ cãły rok łię w dekrecie we dnie y wnocy łwiczyl *SkarŻyw* 411, 374; *CzechEp* 37; *SarnStat* 4.

Wyrażenie: »dekretow doktor« (5): Dan przez ręce [...] Vczciwego Władyłłãwã z Oporowã/ Dekrétów Doktorã/ Dziekanã Krakowłkiego *SarnStat* 896, 900, 1104 [2 r.], 1107.

Szeregi: »dekrety, (i) dekretały« (3): tego przec nye mozełz/ iželcye łye połpolicye włzkołach y klãłtorzech yedno w Filozofiey áłbo Zofiłtryey obyerali/ áłbo w dekrecyech y dekretalech *KromRozm I Lv*; *CzechRozm* 73; *CzechEp* 381.

»dekret i (to jest) prawo« [szyk 2 : 1] (3): gdy prawã košcielne y wšyçiek dekret przebieżyłz/ á dobrze łię go nãpijełz: tedy cię przyimę łynu. *SkarŻyw* 411, 411; *SarnStat* 915.

*** *Bez wystarczãjãcego kontekstu* (2) : Decretum, Ołãdzenie/ Prziłãd. Dekret/ Przedłiewzięcie/ Przikazãnie. *Mãcz* 49a; Bełchlulz. Wyrok/ et Dekret. Decretum, sententia, consilium. *Calag* 74b.

Synonimy: 1. *ortyl, sentencyja, skazanie, skaźń, wyrok*; 2. *akt, artykuł, kanon, mandat, ordynacyja, postanowienie, prawo, przykazanie, rozkazanie, statut, uchwała, ustanowienie, ustawa*.

